

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1126

Vragen van het lid **Van der Plas** (BBB) aan de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur over *garnalenvisserij in de Voordelta* (ingezonden 19 december 2024).

Antwoord van Staatssecretaris **Rummenie** (Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) (ontvangen 27 januari 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 928.

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Garnalenvisserij Voordelta gesloten t/m 31 december 2024»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat zijn ecologische vis-uren en hoe worden deze bepaald?

Antwoord 2

Om de invloed van de garnalenvisserij op de beschermde natuurwaarden (specifiek de beschermde zeebodem) vast te leggen, worden per Natura 2000-gebied maximale aantallen visuren toegestaan. Zij zien specifiek op de activiteit van het vissen zelf en niet op het varen. Een ingekaderde omvang van vissen is ook van belang voor een toekomstbestendige visserij. Momenteel zijn deze visuren vastgelegd in de geldende gedoogbeschikking voor deze visserij en eerder (en ook straks) in de natuurvergunningen. Het idee achter het vastleggen van het maximaal aantal toegestane ecologische visuren is het gegeven dat de, voor deze vergunning vereiste «Passende Beoordeling», effectanalyses bevat die betrekking hebben op onderzoeksresultaten die zien op een omvang van visserijen zoals deze beschouwd is in de aangedragen best beschikbare wetenschappelijke onderzoeksresultaten en inzichten. De ecologische visuren leggen dus de kaders vast voor de visserijactiviteiten waarop de Passende Beoordeling betrekking heeft.

¹ Nederlandse Vissersbond, 12 december 2024, «Garnalenvisserij Voordelta gesloten t/m 31 december 2024», (vissersbond.nl/garnalenvisserij-voordelta-gesloten-t-m-31-december-2024/)

Vraag 3

Waarom zijn de vis-uren in het Natura 2000-gebied Waddenzee, Voordelta en de Vlakte van de Raan op?

Antwoord 3

In 2024 zijn overschrijdingen van het aantal visuren opgetreden in drie Natura 2000-gebieden: de Waddenzee, Voordelta en Vlakte van de Raan. Met een overschrijding van de toegestane ecologische visuren kan niet meer afdoende worden geborgd dat de in de Passende Beoordeling opgenomen effectanalyses nog valide zijn. Bij een overschrijding wordt daarom ingegrepen en worden de betreffende Natura 2000-gebieden gesloten voor verdere garnalenvisserij voor de rest van het jaar.

Vraag 4

Is er gedurende de Wet natuurbescherming vergunning 2017–2022 een mutatie geweest in het aantal vis-uren voor de Waddenzee? Zo ja, waarom?

Antwoord 4

Ja, er bleken in de modellen die destijds gebruikt werden om de uren te monitoren enkele verkeerde parameters opgenomen te zijn. Hierover is eerder informatie met uw Kamer gedeeld². Sinds enkele jaren wordt de visuren-monitoring uitgevoerd door Wageningen Marine Research. Zij publiceert elk jaar haar bevindingen en gaat in haar jaarrapportages in detail in op gehanteerde parameters en haar werkwijze in de data-analyses. De meest recente rapportage³ is online openbaar raadpleegbaar.

Vraag 5

Welke andere Natura2000-gebieden hebben vergelijkbare vis-uren beperkingen en hoe worden die gehandhaafd?

Antwoord 5

De ecologische visuren worden voor elk van de betrokken zes Natura 2000-gebieden vastgelegd. Zij gelden dus ook voor de overige drie Natura 2000-gebieden (Noordzeekustzone, Westerschelde en Oosterschelde). Op elk van de zes Natura 2000-gebieden vindt wekelijks de voorgenoemde monitoring door Wageningen Marine Research plaats. De sectorvertegenwoordigers ontvangen vanaf een realisatie van 50% van de ecologische visuren wekelijkse updates van de realisaties. Onder de gedoogbeschikking geldt de bepaling dat bij het bereiken van 100% van de toegestane ecologische visuren (vanwege het uitzonderlijke karakter van de gedoogsituatie), de garnalenvisserij in het betreffende Natura 2000-gebied moet worden beëindigd tot aan de start van het volgend kalenderjaar. In de eerder vergunde situatie werd ingegrepen op een realisatie van 110%.

Vraag 6

Is er ruimte voor flexibiliteit in de toewijzing van vis-uren, bijvoorbeeld door seizoensgebonden aanpassingen?

Antwoord 6

Per Natura 2000-gebied is per jaar een specifiek aantal ecologische uren beschikbaar. Dit geeft de vergunninghouders collectief gezien alle flexibiliteit in het inzetten van die uren in de betreffende gebieden op de door hen gewenste momenten. Hierbij zijn er geen beperkingen in seizoensgebonden inzet.

Vraag 7

Welke voordelen zou een flexibeler vis-uren systeem kunnen opleveren voor de visserijsector?

² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20192020-3643.html>

³ <https://research.wur.nl/en/publications/garnalenvisserij-in-natura-2000-gebieden-een-update-tot-en-met-he-2>

Antwoord 7

Zoals reeds gesteld in het antwoord op vraag 6 is het huidig systeem flexibel. De huidige systematiek heeft echter wel, gezien vanuit de sector, het nadeel dat door het collectieve karakter van de toegestane aantallen ecologische visuren er een prikkel aanwezig is voor individuele vissers om maar zekerheidshalve zo vaak als mogelijk en voldoende rendabel is, te vissen in Natura 2000-gebieden. Immers: de collega-garnalenvissers vissen in hetzelfde gebied en met het bereiken van de toegestane aantallen visuren in een Natura 2000-gebied, vissen bepaalde garnalenvisserij «achter het net» wanneer zij niet eerder of vaker in het gebied gevestigd hebben. Een andersoortig uren-systeem zou dit kunnen oplossen. Het is aan de sector zelf om hierin desgewenst een andere verdeling te zoeken. De in ontwikkeling zijnde «Visserijmonitor» biedt de mogelijkheid voor monitoring van individuele uren.

Vraag 8 en 9

Is het niet beter als er meer flexibiliteit in deze vis-uren komt in het kader van deze migratie gezien het feit dat de garnalenvisserij door de vis-uren gebiedsgebonden is, terwijl de garnalen een migrerende soort zijn? Welke voorwaarden moeten er zijn om de vis-uren in Natura 2000-gebieden flexibeler te maken?

Antwoord 8 en 9

Het huidig systeem is reeds flexibel, gezien per Natura 2000-gebied. Het staat de sector vrij om een andere verdeling over de Natura 2000-gebieden heen voor te stellen of zelf intern te organiseren. Onder welke voorwaarden een dergelijke opzet zou moeten werken, zal afhangen van hetgeen de sector hierop zelf concreet wil voorstellen.

Vraag 10

Waarom worden overschreden uren in een bepaald gebied in een bepaald jaar wel gekort op het volgende jaar en kunnen resterende uren niet worden meegenomen naar een nieuw jaar?

Antwoord 10

De specifiek vastgelegde ecologische visuren betreffen een jaarlijks toegestaan maximum. Blijft men eronder dan kan het restant niet meegenomen worden naar het opvolgend jaar. Immers: dat zou betekenen dat voor dat opvolgend jaar een hoger maximaal aantal aan visuren zou gelden. Daarvoor was binnen de context van de inmiddels verlopen laatst geldende natuurvergunning geen ecologische onderbouwing voor ingebracht en daarmee ook niet vergund.

Vraag 11

Hoe zou een systeem van compensatie kunnen werken, waarbij vissers die hun vis-uren overschrijden dit op een ander moment of in een ander gebied kunnen inhalen?

Antwoord 11

Een dergelijk systeem van compensatie past niet binnen de vergunningsystematiek, waar een ecologische onderbouwing een belangrijke en verplichtte bouwsteen is. Ik verwijs mede naar de beantwoording van de vragen 8, 9 en 10.

Vraag 12 en 13

Wat kan de impact zijn van het flexibel maken van vis-uren op de ecologische bescherming van Natura 2000-gebieden, zoals de Waddenzee? Hoe kan het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LNVN) samenwerken met de visserijsector om flexibele vis-uren te testen? Is het mogelijk hierover met de sector in gesprek te gaan?

Antwoord 12 en 13

Het flexibel maken van beschikbare ecologische visuren kan, afhankelijk van hetgeen de sector aan flexibiliteit concreet zou voorstellen, op diverse wijzen invloed hebben op de ecologische impact van deze visserij op de beschermde natuurwaarden. Het is daarmee niet concreet aan te geven, zonder nadere

specificatie van die gewenste flexibiliteit, wat die impact zou zijn en wat daarmee van de sector aan nadere ecologische onderbouwing vereist zou zijn.

Het is goed om te vermelden dat het overleg tussen sector en vertegenwoordigers van mijn ministerie in het kader van het Toekomstperspectief Garnalenvisserij loopt en onder andere op deze aspecten gericht is. Ik verwijs verder naar mijn antwoord op de vragen 8 en 9.

Vraag 14

Is er voor het maken van de ecologische vis-uren gebruik gemaakt van één of meerdere referentie jaren? Zo ja, welke jaren?

Antwoord 14

In de inmiddels verlopen eerdere natuurvergunning (2017–2022) werd 2015 als referentiejaar aangehouden. In de geldende gedoogbeschikking geldt een gemiddelde van de periode 2013–2023, zulks op basis van de voorliggende vergunningaanvragen waarin de sectorvertegenwoordigers dat gemiddelde zelf actief naar voren gebracht en ecologisch beargumenteerd hebben.

Vraag 15

Wat zijn de sancties voor garnalenvissers die zich niet aan het vis-urenverbod houden?

Antwoord 15

Bij overschrijding van de maximale beschikbare ecologische visuren in een specifiek Natura 2000-gebied zal middels een formeel besluit, het betreffende gebied niet meer beschikbaar zijn voor verdere bevissing.

Op basis van die sluiting kan er handhavend opgetreden worden. Dat kan zowel bestuursrechtelijk (last onder dwangsom) als strafrechtelijk.

Bovendien wordt het toch teveel door geviste aantal ecologische visuren gekort op de voor het volgend kalenderjaar toegestane aantal ecologische visuren voor het betreffende Natura 2000-gebied.